

Kmečka trgovina

Prodaja živine potom zadruga

Dne 18. januarja 1940 je Kmetijska blagovna zadruga v Gornji Radgoni preko Osrednje kmetijske zadruge v Mariboru naložila na železniški postaji v Gornji Radgoni prvi vagon živine, ki ga je zadruga izvozila na Dunaj. Končni obračun nam pokaže sledeče:

I. Nemci so plačali: tri bikke težke 1903 kg (prima) po 7.50 din kg, kar zneso 14.272.50 din; dva bikka (I. vrste) težka 1028 kg po 6.50 din, kar zneso 6682 din; enega vola (prima) težek 753 kg po 8.75 din, to je 6588.75 din; pet volov (I. vrste) težki 3381 kg po 7.75 din, kar zneso 26.202.75 din; eno telico (I. vrste) težka 455 kg po 7.50 din, to zneso 3412.50 din. Zadruga je prejela skupaj za 7520 kg 57.158.50 din.

II. Stroški so znašali: a) na Dunaju: spediter 74 din, bolana jetra (odbitek) 222 din, manipulacijski stroški 9.50 din; b) stroški Osrednje zadruge: provizija (2% od 56.853 din) 1137 din, takse zavodu za izvoz 360 din, spediter 112 din, valutno potrdilo 90 din; c) stroški nakladanja: tovarna 182.50 din, carinski stroški 90 din, občinska tlakarina 17 din, živnozdravniški sklad 80 din, živnozdravnik in kolki 130 din, vrvi 288 din, hlev, seno 156.50 din, delavci, spremljevalec 270 din, obresti za 30 dni (8%) 335 din, režija zadruge 1000 din. — Vsi stroški so znašali torej 4553.50 din ali pri na Dunaju dognani teži 7520 kg 60 par pri kilogramu žive teže. Vedeti je treba, da je živina v Gornji Radgoni tehtala skupno 8324 kg, na Dunaju pa je 7520 kg. Živina je torej izgubila na teži 804 kg ali povprečno 67 kg pri komadu.

III. Kmetje so za živno dobili takoj, ko so jo zadnji oddali: G. I., Plitvica, bik, težak 788 kg, po 6.25 din; 4925 din; Ž. Š., Trata, bik, težak 705 kg, po 6.10 din; 4300.50 din; K. L., Apače, bik, težak 615 kg, po 6 din; 3690 din; M. J., Velka, šest volov, težki 4579 kg, po 6 din; 27.474 din; R. J., Konjšče, bik, težak 556 kg, po 5.50 din; 3058 din; R. G., Konjšče, telica, težka 500 kg, po 5.50 din; 2750 din. — Zadruga je plačala za 12 glav živine, težke skupno 8324 kg, 49.247.75 din, pred prodajo na Dunaju. Po tehtanju na Dunaju (7520 kg) je pa zadruga poleg gornjega izplačila doplačala še 25 par pri 1 kg žive teže, tako da so kmetje dobili v celoti za 12 glav živine 51.127.75 din ali povprečno po na Dunaju ugotovljeni teži 7520 kg 6.80 din za 1 kg žive teže.

Pripominjamo, da se je ta obračun izvršil še po starih cenah. Danes se plačuje za 1 kg žive teže 50 par več. Poleg tega je zadrugi pri odračunanju vseh stroškov in še pri naknadnem doplačilu kmetom (25 par pri kg) ostal kot prebitek znesek 1478 din, kateri je šel v poseben rezervni sklad, ki bo služil za kritje morebitnih nesreč pri izvozu. Zadruga namerava od vsakega vagona dati gotovo vsoto v ta sklad.

Stanje cen in povpraševanje

Cene mehkega lesa so čvrste. Pri vsem ostalem blagu so pa cene stalne.

Povpraševanje je za stalne dobave za smrekove in jelove deske in plohe v vseh običajnih debelinah. Prav tako se povprašuje po hrastovih frizih v debelosti 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9 in 10 cm, v dolžini 25—95 cm in od 1 m dalje. Iščejo se tudi smrekove in jelkine deske v III. in IV. kakovosti 18/24 mm debele, dolge 4 m, široke pa od 16 cm dalje. Po dogovoru se lahko proda več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti od 18 mm dalje. Za takojšnjo dobavo se išče suho smrekovo lubje (čreslo), zdrobljeno za izvoz, in sicer več vagonov. V neomejenih količinah se potrebujejo hrastovi pragi za nemške državne železnice ter trami »uso Trieste« pretežno 4/5' in 5/6' od 4 m dalje. Ponudbe se sprejemajo za franko vagon Postojna ali Podbrdo za bukova očiščena drva, in to vsake količine. Pojasnila se dobe pri tajništvu Ljubljanske borze, Gregorčičeva 27.

Petrolej je prišel!

V Slovenijo so prišle večje količine petroleja. Pretekli teden so iz Ljubljane poslali v posamezne kraje petrolej v velikih cisternah (sodih), in sicer: v Mursko Soboto 1 cisterno, v Ptuj 1 cisterno, v Poljčane 1 cisterno, v Celje 3 cisterne, v Krško 1 cisterno, v Maribor 3 cisterne, v Zalec 4 cisterne, za Ljubljano so pa ostale 4 cisterne, ker se bo odtod petrolej poslal na Notranjsko in Dolenjsko. V tem tednu bodo torej posamezniki že lahko dobili povsod petrolej. Gleda-

cen za petrolej veljajo še vedno predpisi, po katerih ne sme biti dražji kot 7 din liter. Pač pa je bencinski kartel predlagal, da se s 1. marcem zviša cena bencinu za 20 par pri litru, ker se je baje bencin v Romuniji spet podražil. Prispele so tudi bencinske karte, katere bodo dobili le oni, ki bodo svoja motorna vozila prijavili do 29. februarja 1940.

Po čem so bučnice?

Poročali smo, da je trgovinski minister določil najnižjo ceno bučnic, ki je 280 din za stot, in se pod to ceno bučnice ne smejo prodajati. V resnici so pa bučnice danes mnogo dražje, saj morajo naše oljarne, ki kupujejo bučnice v Vojvodini, plačati vojvodinskim kmetom za 100 kg bučnic 400 din, tako da tovarnarje bučnega olja v Sloveniji stane 100 kg bučnic 425—430 din, postavljeno v Slovenijo. To dejstvo nas pouči, da ni pričakovati, da bi se cena bučnega olja v doglednem času znižala. Bi se menda tudi slovenskim kmetom splačalo saditi čim več buč, saj bi oljarne menda bučnice od domačinov prav tako pokupile kot od Vojvodincev. Poleg tega se pa bučno olje vedno potrebuje v kmečkem gospodarstvu, kjer se zelo pozna, če se mora olje kupovati.

Nakup vina po Prizadu (Iz Haloz)

V »Slov. gospodar« smo čitali, da bo Prizad nakupoval tudi vino. To idejo pozdravljamo. Ako Prizad podpira bogate pokrajine z zvišanimi cenami za vse živežne pridelke, imamo pravico, da mi, kateri v Halozah nimamo živeža, katerega umetno podražuje v škodo delavskih in pasivnih krajev baš Prizad, da se tudi za naše vino pobriha in skrbi za izvoz v tujino. Vse pravke JRZ prosimo, da naj imajo vendar je enkrat v programu Haloze in pomoč pasivnim krajem, naj se že vendar vsaj sedaj, ko hočejo od nas druge države živeža, izposlušuje, da mora kupiti dotična država tudi naše vino, ako hoče kaj od nas dobiti.

Cene goveje živine po sejmih

Voll. Ptuj 5.50 din, Gornjigrad 5—6 din, Brežice 5.50 din, Ljubljana prvovrstni 6—7 din, drugovrstni 5.50 din, Radovljica 5.50 din, Kamnik 5.50—6.25 din, Kranj 6—6.50 din kg žive teže.

— Od Sv. Jurija ob juž. žel. nam poročajo, da sta bila na zadnjem sejmu prvič po 12 letih prodana dva vola po 8 din kg žive teže. Bila sta prignana iz Šmarja in prvovrstna. Drugih prvovrstnih volov ni bilo, zato se je zanje sukala cena le od 6—7 din kg žive teže.

Bikli. Ptuj 4.50 din, Murska Sobota prvovrstni 6 din, drugovrstni 5 din kg žive teže.

Krave. Ptuj 4.50 din, Murska Sobota 3.50 din, Gornjigrad 4—5 din, Brežice 3.75—5 din, Ljubljana 4.50—5.50 din, Radovljica 4—5 din, Kamnik 4—5 din, Kranj 5—5.50 din kg žive teže.

Telice. Ptuj 5.25 din, Murska Sobota 5—6 din, Gornjigrad 5 din, Brežice 4.50—5.50 din, Ljubljana prvovrstne 6—7 din, drugovrstne 5.50 din, Radovljica 5—6.50 din, Kamnik 5—5.50 din in Kranj 6—6.50 din kg žive teže.

Razgovori z našimi naročniki

Oprostitev sina-vojaka po treh mesecih službe. F. M. V. Prošnja za oprostitev Vašega sina od vojaške službe kot hranilca bi bila uspešna le, ako ne plačujete od Vašega posestva več nego 120 din letno neposrednih davkov. Prošnja, kolokovano s 30 dinarskim kolkom, bi bilo vložiti na poveljstvo vojaškega okrožja ter ji priložiti: družinsko pojasnilo nekolkovano, (dobite ga pri župnijskem uradu); potrdilo davčne uprave o višini predpisanih davkov; potrdilo občine, da je sin res bil hranilec, to je, da je vodil gospodarstvo ali vsaj obdelaval posestvo.

Pravica polbratov do skrajšanega roka. S. S. Vdrugec ste poročeni. Z vsako izmed žena imate enega sina, razen tega je prva žena imela enega nezakonskega sina. Sedaj sta bila na naboru najstarejša dva sinova ter oba potrjena na polni rok. Vprašate, ali ne bi mogla oba doseči pravico do skrajšanega roka; najmlajši sin je sedaj star šele 14 let. — Prvenec bi imel pravico do skrajšanega roka le, ako ne bi imel mlajšega brata, oziroma ako zadruga (rodbina) ne bi

Teleta. Murska Sobota 4.50 din, Gornjigrad 5—5.50 din, Brežice 5.50 din, Ljubljana 6—7 din, Radovljica 6—7.50 din, Kranj 7—8 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske, Maribor mladi prišiči 5—9 tednov stari 85—100 din, 3—4 mesece 200—220 din, 5—7 mesecev 300—340 din, 8—10 mesecev 450 do 510 din, eno leto stare 790—840 din komad; 1 kg žive teže 8.50—8.50 din; v Kranju so bili 7—8 tednov stari pujski po 150—260 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 7.25—7.75 din, Murska Sobota 8—8.50 din, Gornjigrad 11 din, Brežice 8—9 din, Ljubljana 8—8.50 din, Radovljica 8—9 din, Kranj 8.50—9.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 8—8.50 din, Murska Sobota 11.50 din, Gornjigrad 12.50 din, Brežice 10 din, Ljubljana domači 9—10 din, sremski 10—10.50 din, Radovljica 11.50 din, Kranj 10—11 din kg žive teže.

Svinjske kože. Gornjigrad 9 din, Ljubljana 10 din, Kamnik 16 din kg.

Tržne cene

Žito. Umetno sušena koruza 142—145 din, času primerno sušena 132—135 din, banatska pšenica 197—200 din, bačka 207—210 din, ječmen 180 do 185 din, oves 195—167 din, rž 165—167 din, ajda 150—155 din, proso 220—230 din, debeli pšenični otrobi 145—150 din, drobni pšenični otrobi 135—140 din 100 kg železniška postaja.

Fižol. Ribničan 500—550 din, prepelčar 575 do 650 din 100 kg železniška postaja.

Krompir. Oneidovec (kranjski) 140—150 din, rožnik (pozni) 140—150 din, rožnik (rani) 150 do 160 din, kresnik 150—160 din, industrijski (ela, voltman) 100—110 din 100 kg žel. postaja.

Krma. Sladko seno 90—100 din, polsladko 85 do 90 din, kisló 70—80 din, slama 65—70 din 100 kilogramov prešano v bale, žel. postaja.

Mleko. Murska Sobota 2 din, Gornjigrad 2 din, Ljubljana 2.25—2.50 din, Kranj 2—2.50 din liter.

Surovo maslo. Murska Sobota 25 din, Brežice 36—40 din, Ljubljana 34 din, Kranj 36 din kg.

Jajca. Murska Sobota 1 din, Gornjigrad 1.25, Brežice 1.50 din, Ljubljana 1.75—2.25 din, Kamnik 1.75 din, Kranj 1.75 din komad.

Sejmi

4. marca živinski: Ormož; živinski in kramarski: Lemberg, Koprivna-Veliki dol (namesto 3.), Oplotnica (namesto 3.), enako še Vransko in Zabukovje nad Sevnico, Petrovče; goveji, konjski in kramarski: Murska Sobota — 5. marca tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj — 6. marca svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Sv. Peter pod Sv. gorami — 7. marca tržni dan: Turnišče; živinski: Veržej — 8. marca svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Pilštanj — 9. marca svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Tihosobotni živinski in kramarski sejem na Stari gori v občini Podsreda pade letos zaradi zgodnje Velike noči že na 9. marec. Ta sejem je jako priljubljen. V trgu Podsreda je na razpolago jako točna mostna tehtnica, na kateri bo na sejmski dan za živino na sejem prignano tehtovna tarifa samo 50 par. Zaradi porasta živinske cene je letos pričakovati rekordnega obiska in živahne kupčije.

imela drugega moškega člana z najmanj polnimi 17 leti starosti. V Vašem primeru prva dva sinova ne bosta mogla dobiti pravice do skrajšanega roka, pač pa lahko zaprosite, naj eden ostane dotlej doma, dokler ne bo drugi odslužil svojega roka. Prošnja bi bilo vložiti na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, jo kolekovati z 10 din ter priložiti nekolkovano družinsko polo, ki jo dobite pri župnijskem uradu. Ko bosta dva sinova odslužila polni kadroški rok, bo imel tretji sin pravico do skrajšanega.

Sprememba njive v travnik. H. F. Radi bi predelali njivo v travnik, pa ne veste, katero travino seme bi si nabavili, kje in koliko. Brez popisa kakovosti zemlje ter lege Vam ne moremo dati točnega odgovora. Seme naročite pri tvrdki Berdajs, Vetrinjska ulica, ter pri naročilu navedite, kako veliko ploskev nameravate posejati, kje leži zemlja in kake kakovosti je. Tvrdka Vam bo po Vašem popisu poslala potrebno količino primerne semena. Po znižani cen semena ne boste mogli dobiti, ker ni za to kredita.